

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	24 februari 2022	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2021-0327	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	822A5A2B	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UW BRIEF VAN	11 februari 2021	FAX	030-2583139
UW NUMMER	79191845	E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	1: Voorschriften 2: Kaart plangebied 3: Kaart aangetroffen verblijfplaats en vliegroute 4: Voorgestelde maatregelen 5: Aanvullende voorgestelde Maatregelen 6: Samenvatting extern advies	ONDERWERP	Wnb ontheffing Soortenbescherming ruimtelijke ingrepen tussen Hugo de Vriesweg en rotonde Utrechtsestraatweg in Harmelen

Op 11 februari 2021 hebben wij uw aanvraag ontvangen. U heeft ontheffing aangevraagd in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna: wet), onderdeel soortenbescherming. De aanvraag is ingediend door Laneco B.V., namens Gemeente Woerden, voor de locatie tussen Hugo de Vriesweg en de rotonde Utrechtsestraatweg in Harmelen (hierna: plangebied) en is bij ons geregistreerd onder zaakkenmerk Z-WNB-RI-REG-2021-0327.

I. Besluit

Wij besluiten op grond van het bepaalde in de wet en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017¹:

- ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden, opzettelijk verstoren en beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis.

voor de periode van de afgiftedatum van deze ontheffing tot en met 16 februari 2025.

II. Omschrijving van de aanvraag

Uw aanvraag heeft betrekking op de sloop van een woning ten behoeve van het aanleggen van een ontsluitingsweg die de oostelijke randweg Harmelen via het plangebied verbindt met de Hugo de Vriesweg. De ontsluitingsweg zal door middel van een nieuw aan te leggen brug een verbinding over de Leidsche Rijn maken. Zo wordt voor het (vracht)verkeer voor het kassengebied Harmelerwaard een directe verbinding met de A12 gerealiseerd. Een kaart van het plangebied is opgenomen in bijlage 2. U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5 eerste, tweede en vierde lid van de wet voor wat betreft de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) voor de periode van 16 februari 2021 tot en met 16 februari 2025.

¹ https://www.provincie-utrecht.nl/sites/default/files/2020-03/beleidsnota_wet_natuurbescherming.pdf

III. Procedure

Wij hebben de aanvraag afgehandeld volgens het bepaalde in hoofdstuk 5 van de wet en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). Op 18 augustus 2021 en 26 januari 2022 heeft u deze aanvraag aangevuld.

IV. Toetsingskader

De gewone dwergvleermuis is beschermd op grond van artikel 3.5 van de wet.

V. Motivering

De aangevraagde ontheffing kan alleen worden verleend als is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a) er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b) er is een geldig wettelijk belang;
- c) er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

a) Afweging van andere bevredigende oplossingen

Omschrijving van alternatieven

U heeft onderzocht of er redelijke alternatieven zijn voor de ruimtelijke ingreep. U geeft hierover het volgende aan:

Locatie/Planologisch

"De te realiseren ontsluitingsweg is een noord-zuid georiënteerde verbinding tussen de noordelijk gelegen bedrijventerreinen en de zuidelijk gelegen (toegangs-)wegen. Omdat de huidige vliegrouete oost-west georiënteerd is en een verbinding vormt van het groen bij en rondom de woningen aan en langs de Harmelerwaard, wordt de vliegrouete ten allen tijde aangetast. De huidige keuze van de locatie voor de ontsluitingsweg is ecologisch gezien de meest geschikte keuze voor de realisatie van de ontsluitingsweg omdat dit direct aansluit op de rotonde van de Utrechtsestraatweg en de Hugo de Vriesweg, waardoor aantasting van de oppervlakte van het plangebied beperkt blijft. Op deze locatie is tevens beperkt verlies van bebouwing en groen in het plangebied, waarbij langs de ontsluitingsweg ook nieuw groen wordt gerealiseerd."

Planning

"De werkzaamheden worden uitgevoerd buiten de periode waarin de soort het meest kwetsbaar is en gedurende de werkzaamheden zijn ruim voldoende alternatieve verblijfplaatsen voorafgaand aan de werkzaamheden aangeboden. De sloop en herontwikkeling vindt plaats in de ecologisch meest gunstige periode waardoor er geen redelijke alternatieven met minder ecologische impact zijn."

Werkwijze en inrichting

"Voor de aangetroffen (beschermd) soorten worden maatregelen getroffen door het aanbieden van alternatieve permanente rust- en verblijfplaatsen. In de nabije omgeving, tussen de plas en de ontsluitingsweg worden vier duurzame permanente vleermuiskasten geplaatst. Het is niet mogelijk om tijdelijke of permanente vleermuiskasten in de gebouwen in de directe omgeving te plaatsen, vanwege de grote weerstand vanuit de buurt op dit project. De vleermuiskasten blijven in onderhoud bij de gemeente Woerden."

"De huidige vliegrouete is een verbinding van het groen rondom de woningen aan en langs de Harmelerwaard. Omdat de ontsluitingsweg economisch en ecologisch gezien niet op een andere locatie kan worden gerealiseerd, zal deze huidige vliegrouete verdwijnen. Er is dan voor deze locatie ook geen geschikt alternatief voor de vliegrouete. Door een hop-over te realiseren kan de huidige vliegrouete in stand worden gehouden. Daarnaast wordt aan weerszijden van de ontsluitingsweg groen gerealiseerd, dat een lijnelement creëert waardoor vleermuizen vanzelf de hop-over bereiken."

"Door het realiseren van een hop-over worden aanrijdingen met passerend verkeer over het de nieuwe ontsluitingsweg voorkomen. Ook worden langs de ontsluitingsweg bomen en dichte bosschages aangeplant met een minimale hoogte van 4 meter. Dit zorgt voor een versterking van het landschap en kan tevens de bestaande vliegrouete vanaf het perceel van de Harmelerwaard 10a, langs de plas en de Hugo de Vriesweg versterken. Onder de bomen en bosschages wordt een struiklaag, van inheemse soorten, en een kruidenrijke strook aangelegd dat ten goede komt aan de voedselvoorziening van vleermuizen. Ook andere diersoorten kunnen hiervan profiteren."

Conclusie

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven waarbij er minder negatief effect op de beschermde soorten optreedt. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

b) Belangenafweging

Omschrijving van het belang

Wij toetsen of het belang van de ingreep zwaarder mag wegen dan het beschermingsbelang van de soorten zoals is vastgelegd in de wet. Voor de gewone dwergvleermuis heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, aanhef en onder 3, van de wet: "In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten". In uw aanvraag heeft u het belang van de ruimtelijke ingreep onderbouwd. U geeft hierover het volgende aan:

"In het 'Verkeersonderzoek Ontsluiting Harmelerwaard, d.d. 3 december' is onderzoek gedaan naar de nut en noodzaak van een robuustere ontsluiting van het kassengebied Harmelerwaard. Momenteel wordt het kassengebied ontsloten via de woonwijk Leidsche Rijn. Dagelijks maken in de huidige situatie zo'n 150 vrachtwagens per dag uit het kassengebied gebruik van deze ontsluiting. De Liesgrassingel en Dorpeldijk zijn hiervoor niet geschikt. Ook de wijkontsluitingswegen verder door de wijk zijn bedoeld voor het ontsluiten van het woongebied. Het vele vrachtverkeer zorgt voor hinder en verkeersonveilige situaties op deze route. Met name de Liesgrassingel waar de woningen dicht op de smalle weg staan zorgt dit voor hinder en verkeersonveilige situaties. Al met de realisatie van de woonwijk en het uitplaatsen van de kassen naar de huidige locatie is afgesproken dat er betere ontsluiting van het kassengebied zal worden gerealiseerd."

"De beoogde situatie is een verbetering ten opzichte van de huidige situatie omdat het vrachtverkeer via een meer geschikte route naar de rijkswegen wordt geleid. Uit de berekeningen met het verkeersmodel blijkt dat de verkeersintensiteit op de Liesgrassingel aanzienlijk afneemt tot ongeveer 100 mvt/etmaal. Ook neemt het aantal motorvoertuigen op de Dorpeldijk af omdat doorgaand verkeer via het kassengebied richting Vleuten niet meer mogelijk is. De Hugo de Vriesweg wordt wel drukker, maar dat is een logische verklaring vanwege het feit dat dit nu een doodlopende weg is."

Vrijwel op alle wegen in en rondom het kassengebied is een daling in de verkeersintensiteit te zien (zie tabel 5.5 van het verkeersrapport). De wegen waar de intensiteiten toenemen zijn onder andere de Breudijk, Parkweg, Veldhuizerweg en de randwegen tussen Utrecht en Harmelen. Deze wegen zijn beter geschikt om een grotere hoeveelheid verkeer te verwerken in tegenstelling tot de Dorpeldijk en de Liesgrassingel. Bij de Breudijk en de Parkweg komt dit met name door het vrijliggende fietspad, waardoor fietsverkeer gescheiden is van gemotoriseerd verkeer, dat ten goede komt van de fietsveiligheid in het gebied. De Veldhuizerweg en de randwegen hebben een hogere verkeersfunctie dan de Dorpeldijk en de Liesgrassingel. Daarmee vormt de aanleg van de nieuwe ontsluitingsweg een verbetering van het openbaar belang."

Wij beoordelen dat uit het "Verkeersonderzoek Ontsluiting Harmelerwaard, d.d. 3 december" blijkt dat de verkeersveiligheid situatie op het moment slecht is. De geplande ontsluiting van de Hugo de Vriesweg zal leiden tot een verbetering van de verkeersveiligheid ten opzichte van de huidige situatie.

Conclusie

Hiermee is sprake van een wettelijk belang van de ingreep, namelijk een dwingende redenen van groot openbaar belang. In dit geval weegt het belang van de ruimtelijke ingreep daarom zwaarder dan het beschermingsbelang van de soort.

c) Ecologische beoordeling

Onderzoek

U heeft het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van beschermde soorten. Ook heeft u onderzocht welk effect de ingreep heeft op aanwezige beschermde soorten. Op basis van artikel 3.2 van de Awb hebben wij ons verzekerd van de kwaliteit en zorgvuldigheid van het uitgevoerde ecologische onderzoek.

Aanwezige beschermde soort

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is aangetroffen binnen het plangebied. Er is een zomerverblijfplaats vastgesteld in het woonhuis. De invliegopening bevindt zich in de westelijke gevel. Omdat (vorstvrije) verblijfplaatsen ook als (tijdelijk) winterverblijf voor één of enkele dieren gebruikt kunnen worden, kan een individuele winterverblijf niet worden uitgesloten. Daarnaast is er een vliegroute van gewone dwergvleermuis vastgesteld aan de oostelijke zijde van de bestaande bebouwing en vervolgens in oost- en westelijke richting langs de Harmelerwaard. Een kaart met de locatie van de vastgestelde verblijfplaats en vliegroute is opgenomen in bijlage 3 van dit besluit.

Staat van instandhouding

Gewone dwergvleermuis

U geeft hierover het volgende aan:

Landelijk

"De gewone dwergvleermuis is de meest zichtbare en meest algemeen voorkomende vleermuissoort, die vrijwel overal in Nederland kan worden aangetroffen (RVO, 2014; BIJ12, 2017; www.vleermuis.net, 2017). De gewone dwergvleermuis is daarnaast ook de minst kritische in Nederland voorkomende vleermuissoort qua verblijfplaatsen. De nationale verspreiding van deze soort is gelijkend met de lokale en regionale verspreiding (bron: vleermuisnet.nl en NDFF 2010 t/m 2020)."

Regionaal en lokaal

De gewone dwergvleermuis is een algemeen voorkomende soort in Nederland en Utrecht. Uit verspreidingsgegevens (NDFF 2011 – 2021) blijkt dat in de omgeving van het plangebied gewone dwergvleermuizen aanwezig zijn. Waarnemingen van deze soort zijn gedaan langs de Utrechtsestraatweg, de Heldaweg, in Vleuterweide en in Harmelen. Aan de Harmelerwaard, de Hugo de Vriesweg en de Utrechtsestraatweg zijn verschillende (bedrijfs-)woningen aanwezig, die met de voorgenomen plannen blijven behouden. De verschillende woningen bieden mogelijkheid voor gewone dwergvleermuis om zich te huisvesten. Gelet op de beperkte aantallen waarnemingen van de gewone dwergvleermuis tijdens het veldonderzoek, betreffen de dieren in de verblijfplaats een klein deel van de lokale populatie. Omdat er permanente voorzieningen en een hop-over worden gerealiseerd in de directe omgeving van de huidige verblijfplaatsen, wordt de lokale populatie in stand gehouden. Van aantasting van de staat van instandhouding van de lokale populatie gewone dwergvleermuizen is dus geen sprake.

Effect van de ingreep op de aanwezige beschermde soort

Door de werkzaamheden wordt de vliegroute van de gewone dwergvleermuis onderbroken, wordt een zomer- en mogelijk winterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis vernield en wordt de gewone dwergvleermuis verstoord en in sommige gevallen mogelijk gedood door de verborgen leefwijze van de soort. Dit betekent dat er sprake is van het overtreden van verbodsbepalingen uit de wet. Ontheffing is daarom noodzakelijk.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken heeft u mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen voorgesteld. De maatregelen die door ons zijn goedgekeurd, zijn opgenomen in bijlage 4 en 5 van dit besluit. In bijlage 1 hebben wij extra maatregelen voorgeschreven om de negatieve effecten van de werkzaamheden verder te verzachten. U stelde voor om af te wijken van het Kennisdocument gewone dwergvleermuis qua hoogte van de te creëren hop-over. Wij gaan akkoord met een lagere hop-over van minimaal 7 meter in plaats van minimaal 15 meter. Dit besluit nemen wij op basis van een ingewonnen advies van de Zoogdierverseniging die voor dit specifieke geval ook een minimale hoogte van 7 meter zou adviseren (bijlage 6). De gewenste minimale hoogte van de hop-over is daarom 7 meter. Er wordt ook monitoring voor de werking van de hop-over opgelegd.

Gevolgen van de ingreep voor de staat van instandhouding

Door het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

VI. Conclusie

Aangezien aan de voorwaarden voor een ontheffing wordt voldaan, verlenen wij u ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden. Deze zijn opgenomen in bijlage 1 van dit besluit.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat deze aan u bekend is gemaakt en wordt twee werkdagen na bekendmaking gepubliceerd op de website www.officiëlebe bekendmakingen.nl.

IX. Overige informatie

Er kan ook vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst, als u dit nog niet heeft gedaan. Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud van dit besluit, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

X. Verzending

Wij verzenden dit besluit aan de aanvrager. Een afschrift van dit besluit verzenden wij aan:

- Laneco B.V.;
- Regionale Uitvoeringsdienst (hierna: RUD) Utrecht;
- Gemeente Woerden.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen

Mevr. drs. ing. S. Heijblom
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Voorschriften

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. De ontheffing wordt alleen verleend voor de in dit besluit genoemde soorten en beschreven verboden handelingen.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient direct contact op te nemen met het Servicebureau van de provincie Utrecht (Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of servicebureau@provincie-utrecht.nl) indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

Voorafgaand aan de werkzaamheden

5. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient aanvullend de volgende aspecten te omschrijven:
 - a. Omschrijving van het plangebied (inclusief kaart);
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Informatie en contactgegevens van de begeleidende ecooloog;
 - e. Een overzicht van de activiteiten die door de ecooloog zijn/worden begeleid;
 - f. De manier waarop is/wordt omgegaan met onverwacht aangetroffen (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. Minimaal twee weken voorafgaand aan de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten, moet de ontheffinghouder het meldingsformulier 'aanvang werkzaamheden' volledig invullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/startwerkzaamhedenwnb>. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in de voorschriften bijgevoegd te zijn.

Tijdens de werkzaamheden

7. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige² op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Deze dient in ieder geval aanwezig te zijn in het plangebied bij de start van de werkzaamheden, voor zover deze invloed hebben op een beschermde soort.
8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
9. Tijdens de werkzaamheden moet een logboek worden bijgehouden. In het logboek worden gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals goedkeuren / vrijgeven door een deskundige, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag) en gekozen mitigerende en/of compenserende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten van de uitgevoerde handelingen, omschreven in de voorschriften bij dit besluit geregistreerd.
10. De maatregelen, genoemd in hoofdstuk 4 van het activiteitenplan van 11 februari 2021 en de aanvullingen van 18 augustus 2021 (zie bijlage 4 en bijlage 5) moeten worden opgevolgd.

² Onder deskundige verstaan wij: een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet/Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals Zoogdiervereiniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en De Landschappen) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of – bescherming.

11. Het ongeschikt maken van de verblijfplaats moet bij voorkeur gebeuren met behulp van het creëren van tocht over de volledige hoogte van de spouw en verspreid over het gebouw in verschillende windrichtingen, indien het creëren van tocht niet mogelijk is kunnen de verblijfplaatsen door middel van het plaatsen van 'exclusion flaps' over de uitvliegopeningen ongeschikt gemaakt worden.
12. Het ongeschikt maken dient plaats te vinden minimaal vier dagen, waarvan 2 dagen met gunstige weersomstandigheden (temperatuur boven de 10 graden, weinig wind en droog), voorafgaand de werkzaamheden.

Uitvoering hop-over

13. De hoogte van de bomen die geplant worden voor de creatie van de hop-over over de doorgetrokken Hugo de Vriesweg dienen bij plaatsing minimaal 7 meter te zijn. Tussen de kronen aan weerszijden van de weg mag maximaal een afstand van 5 meter zitten.

Na afloop van de werkzaamheden

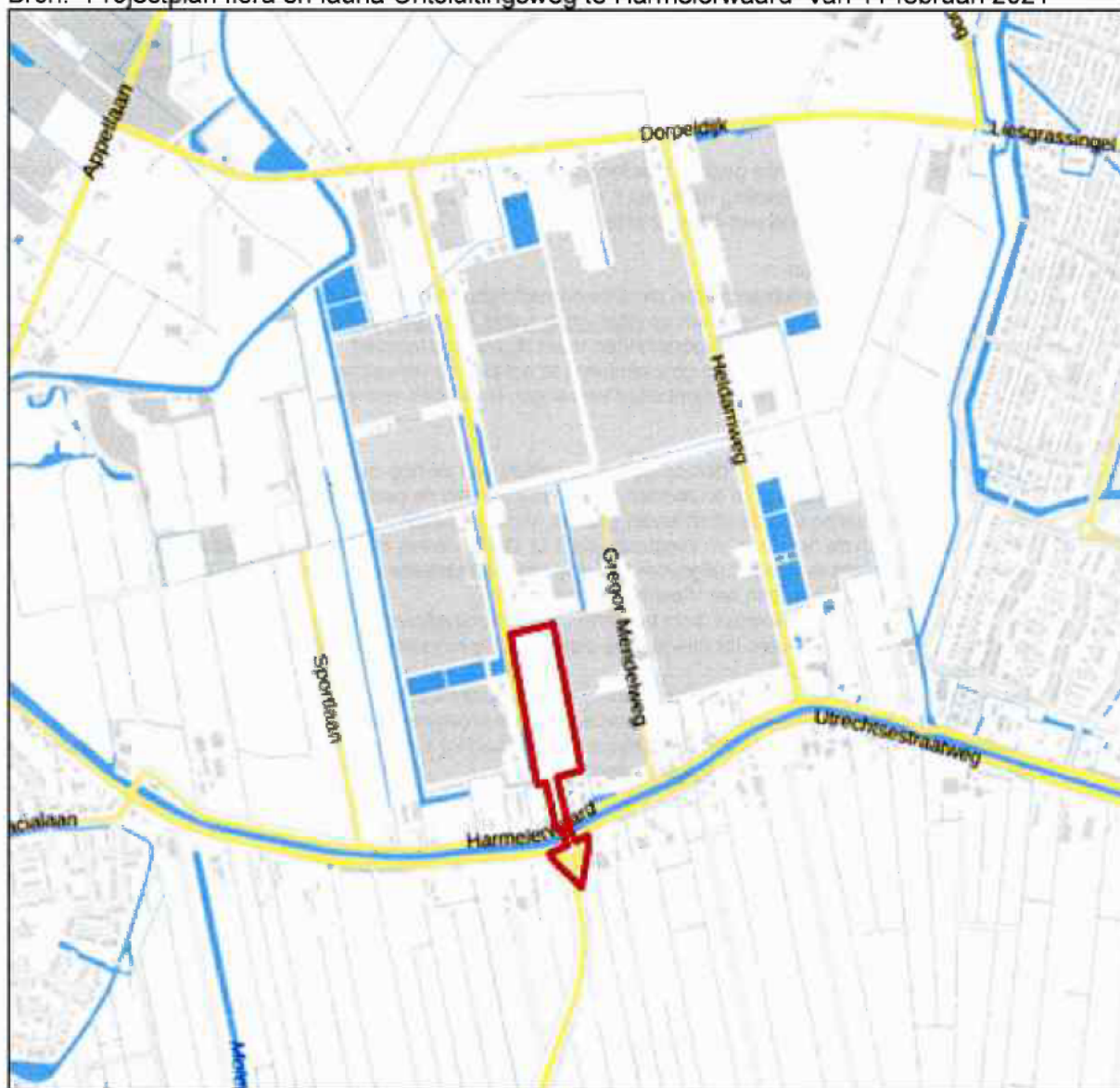
14. Na afronding van de werkzaamheden dient de ontheffinghouder het meldingsformulier 'einde werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/eindwerkzaamhedenwnb>. Het logboek zoals omschreven in de voorschriften moet bijgevoegd worden.
15. De paalkasten dienen 10 jaar lang gecontroleerd te worden op verwerking, indien blijkt dat de paalkast niet meer goed kan functioneren dient deze vervangen te worden voor een duurzamere variant.

Monitoring

16. Er dient monitoring plaats te vinden op de functionaliteit van de hop-over en de paalkasten. De monitoring dient minimaal toe te zien op of de soorten gebruikmaken van de paalkasten, hop-over en vliegroute, en zo ja, met welke aantallen van de soort ervan gebruik wordt gemaakt.
17. De monitoring van de hop-over en vliegroute dient te starten in het eerstvolgende seizoen na realisatie van de hop-over en dient te worden uitgevoerd tot drie jaar na realisatie van de hop-over. De monitoring dient uitgevoerd te worden conform het Vleermuisprotocol 2021.
18. De monitoring van de paalkasten dient te starten in het eerstvolgende seizoen na het plaatsen van de kasten en dient te worden uitgevoerd tot drie jaar na plaatsing. De monitoring dient uitgevoerd te worden conform het Vleermuisprotocol 2021.
19. De rapportages over de monitoring dient uiterlijk op 31 december van het jaar waarop de monitoring is uitgevoerd ter beoordeling voorgelegd te worden aan de provincie Utrecht. Indien blijkt dat de genomen maatregelen niet de gewenste effecten hebben gehad, kan de provincie Utrecht (al dan niet in overleg met de ontheffinghouder) extra maatregelen opleggen.

Bijlage 2: Kaart plangebied

Bron: "Projectplan flora en fauna Ontsluitingsweg te Harmelerwaard" van 11 februari 2021

Bijlage 3: Kaart aangetroffen verblijfplaats en vliegroute

Bron: "Projectplan flora en fauna Ontsluitingsweg te Harmelerwaard" van 11 februari 2021

Bijlage 4: Voorgestelde maatregelen

4 MAATREGELEN

In deze paragraaf worden de mitigerende maatregelen uitgewerkt. Er worden maatregelen voorgeschreven om effecten te minimaliseren. Als aan de maatregelen en voorwaarden wordt voldaan, zijn vanuit de Wet natuurbescherming geen belemmeringen voor deze ingreep. Er moet overigens altijd worden voldaan aan de voorwaarden met betrekking tot de zorgplicht en het broedseizoen.

Algemeen

- Alle genoemde maatregelen worden onder begeleiding van een ter zake kundig ecooloog uitgevoerd.
- Het kappen van bomen, het verwijderen van struweel en het slopen van panden dient te worden uitgevoerd buiten het broedseizoen (globaal 15 maart t/m 15 juli), of er moet middels gericht onderzoek door een ecooloog zijn geconcludeerd dat er geen broedende vogels aanwezig zijn.
- De voorwaarden worden vastgelegd in een ecologisch werkprotocol. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerende op de bouw- of projectlocatie worden hiervan op de hoogte gesteld.
- De aanplant van de bomen langs de ontsluitingsweg bestaan uit inheemse soorten en zijn minimaal 4 meter hoog.
- Onder de (inheemse) bomen en bosschages wordt een struiklaag (van inheemse soorten) en een kruidenrijke strook aangelegd, zodat dit een hogere voedselvoorziening oplevert.

Specifiek voor gewone dwergvleermuis

- Bij de aanleg van beplanting moet rekening gehouden worden met de tijd die de beplanting nodig heeft om te kunnen functioneren als vliegroute. Deze tijd kan verkort worden door bijvoorbeeld groter plantmateriaal of snelgroeiende soorten te gebruiken, de plantafstanden te verkleinen en/of in meerdere rijen te planten met een verspringend plantverband.
- In de nabije omgeving van de zomerverblijfplaats (100 tot 200 meter) worden minimaal vier duurzame permanente voorzieningen aangebracht, in de vorm van (dubbele) vleermuiskasten op palen.
- Alle bovengenoemde alternatieve verblijfplaatsen hebben een locatie die gelijk of beter van kwaliteit is aan de oorspronkelijke situatie wat betreft situering, hoogte (minimaal 3 meter, bij voorkeur hoger), nabij een relatief donkere groene aanvliegroute/bomenrij, vrije vliegruimte en zijn lichtvrij en vrij van verstoring en buiten bereik van predatoren.
- De locatiekeuze en plaatsing van de permanente voorzieningen is geschiedt met goedkeuring van een deskundig ecooloog.
- Voor de plaatsing van zomerverblijfplaatsen wordt rekening gehouden met een gewenningsperiode van minimaal 3 maanden waarin de vleermuizen actief zijn.
- Aangezien de vastgestelde verblijfplaatsen in de te slopen bebouwing een groot deel van het jaar gebruikt (kunnen) worden, wordt het ongeschikt maken van verblijfplaatsen en de sloop van de bebouwing uitgevoerd in de minst kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis, namelijk de actieve periode (1 april tot 1 november).
- Het ongeschikt maken wordt uitgevoerd door losse elementen te verwijderen en het microklimaat in (potentiële) verblijfplaatsen te verstoren door het creëren van tocht. Dit gebeurt door:
 - Vooraf (een deel) van de dakbedekking van de daken te verwijderen.
 - Het verwijderen van muurbalken en dakranden.
 - Het zoveel mogelijk verwijderen van de kozijnen, regenpijpen, dakranden en andere verwijderbare elementen.
- Hiermee wordt aan eventueel aanwezige vleermuizen de kans geboden een ander heenkomen te zoeken. Na het ongeschikt maken en voorafgaand aan de sloop en renovatie wordt door een ecooloog gecontroleerd of er geen vleermuizen aanwezig zijn. Indien dat wel het geval is, worden aanvullende maatregelen genomen. Nacontrole gebeurt alleen bij een minimale avondtemperatuur van 10 °C.
- De bebouwing wordt strippend gesloopt, zodat eventueel aanwezige dieren de kans krijgen om het pand op eigen kracht te verlaten. Er zit hierbij minimaal één nacht tussen het verwijderen van de daklijsten, overige kozijnen e.d. (waardoor de spouw open komt te liggen) en de sloop van de muren/het dak.
- Verlichting tijdens werkzaamheden in de periode februari-december wordt beperkt en in geen geval direct op gebouwen en groene elementen. Er wordt gebruik gemaakt van verlichting met een naar beneden gerichte, gebundelde lichtstraal zonder lichtdispersie naar de omgeving.

- Ook in de nieuwe situatie dient het gebruik van verlichting te worden beperkt. Er wordt gebruik gemaakt van verlichting met een naar beneden gerichte, gebundelde lichtstraal zonder lichtdispersie en een maximale hoogte van 2 meter. De verlichting wordt in geen geval op lijnvormige en opgaande groene elementen gericht.

Afbeelding 2: Impressie landschappelijke inpassing, waarbij de geschikte locatie van de (dubbele) vleermuiskasten met rode driehoeken is aangegeven (bron: KuiperCompagnons BV, 2020).

Bijlage 5: Aanvullende voorgestelde maatregelen

MBT type kasten

Uit: "Aanvullende gegevens ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming Ontsluitingsweg Harmelerwaard" van 18 augustus 2021

Geschikte paalkasten die kunnen worden gebruikt zijn: 'VK SK 05 Vleermuizen paalkast' van Vivara Pro3 of de 'VK MP 04 Vleermuizenkast' van Vivara Pro4 of vergelijkbaar.

MBT vliegroute

Uit "Tweede verzoek aanvullende gegevens ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming Ontsluitingsweg Harmelerwaard" van 26 januari 2022

Rekening houdend met het advies dat is verkregen, worden de volgende maatregelen t.b.v. de hop-over uitgevoerd.

- De hop-over is wordt gerealiseerd aan de zijde van de Harmelerwaard en vindt aansluiting bij het lijnelement van het groen langs de Harmelerwaard en de oorspronkelijke vliegroute (oost-west georiënteerd).
- De hop-over wordt minimaal 7 meter hoog.
- De boomsoorten die voor de hop-over gebruikt worden zijn (inheemse) soorten die een dichte kroon/bladerdek hebben, om ervoor te zorgen dat de minimale vlieghoogte van 7 meter wordt bereikt.
- Onder de bomen van de hop-over wordt (dicht) opgaand (inheems) groen (struiken/lage bomen) gerealiseerd om de dichtheid van de hop-over te versterken.
- Voorbeelden van inheemse bes- en bloemdragende bomen, struiken en planten zijn Gelderse roos (*Viburnum opulus*), gewone vogelkers (*Prunus padus*), hazelaar (*Corylus avellana*), heggenroos (*Rosa corymbifera*), hondsroos (*Rosa canina*), sleedoorn (*Prunus spinosa*), sporkehout (*Rhamnus frangula*), vlier (*Sambucus nigra*), wilde appel (*Malus sylvestris*), wilde liguster (*Ligustrum vulgare*), wilde lijsterbes (*Sorbus aucuparia*), winterlinde (*Tilia cordata*), zomereik (*Quercus robur*), zwarte els (*Alnus glutinosa*).
- Bij de aanleg van beplanting moet rekening gehouden worden met de tijd die de beplanting nodig heeft om te kunnen functioneren als vliegroute. Deze tijd kan verkort worden door bijvoorbeeld groter plantmateriaal of snelgroeende soorten te gebruiken, de plantafstanden te verkleinen en/of in meerdere rijen te planten met een verspringend plantverband.
- In de nieuwe situatie wordt het gebruik van verlichting bij de hop-over beperkt. Er wordt gebruik gemaakt van verlichting met een naar beneden gerichte, gebundelde lichtstraal zonder lichtdispersie en een maximale hoogte van 2 meter. De verlichting wordt in geen geval op lijnvormige en opgaande groene elementen gericht.
- Omdat er een hop-over gerealiseerd wordt, worden naast de ontsluitingsweg bomen geplaatst. Het effect hiervan is dat de weg visueel smaller oogt, wat als gevolg heeft dat de snelheid van de weggebruikers afneemt, zoals uit verschillende onderzoeken blijkt. De bomen komen op een maximale afstand van 2 meter langs de ontsluitingsweg te staan.

Uit: "Bijlage G GLOBALE INRICHTING HOP-OVER ONTSLUITINGSWEG HARMELEERWAARD" van 26 januari 2022

Onderstaande afbeelding geeft een indruk van de globale inrichting van de hop-over. Aan weerszijden van de ontsluitingsweg worden ten behoeve van de hop-over bomen aangeplant met een minimale hoogte van 7 meter (2 tot 3 bomen). De hop-over gaat geleidelijk op in het overige groen langs de ontsluitingsweg en is zodanig dat vleermuizen de minimale hoogte van de hop-over bereiken (door realisatie van dichte bosschage/singel).

Legenda

- Vliegroute gewone dwergvleermuis
- Te realiseren hop-over

Afbeelding 1: globale inrichting van de te realiseren hop-over (ondergrond: KuiperCompagnons BV, 2020).

Bijlage 6: Samenvatting extern advies

Samenvatting van advies zoogdiervereniging van 22 november 2021

Turbulentie levert voor de vleermuis is een soort 'negatieve wind', of eerder 'zuigkracht' op, die bovendien zeer snel en dynamisch van richting en sterkte wisselt en daarmee onvoorspelbaar alle kanten op trekt.

Turbulentie is natuurlijk geen fenomeen dat beneden de 50km/u niet optreedt en daarboven ineens wel. Het is eerder zo dat dit fenomeen en het risico toeneemt met toenemende snelheid.

De keuze in het kennisdocument voor 50 km/u als 'omslagpunt' heeft eerder een pragmatische samenhang met wegen met 'max 50 km' versus 'wegen met grotere snelheid', dan met – informatie over – de specifieke risico's voor de vleermuis bij specifieke snelheden.

De voorgestelde ondergrens van 5 meter is maar 1 meter boven de vrachtauto's. De kans dat er nog steeds zo nu en dan slachtoffers vallen is aannemelijk. Het advies is daarom om als laagste punt in de hop-over 7 meter aan te houden.

Van belang is daarbij ook dat de structuur van de hop-over zo moet zijn dat dieren ook echt niet beneden de minimale hoogte van de hop-over gaan vliegen. Vleermuizen hebben namelijk de neiging om de vlieghoogte die ze op de route naar de weg toe hebben door te willen zetten. Ze moeten dus gedwongen worden hoger te vliegen. En ze moeten niet (makkelijk) door de structuur, die bedoeld is om hoger te gaan vliegen, heen kunnen vliegen.

De snelheid van met name vrachtwagens zou op het punt van de hop-over ook vooral niet meer dan die max 60km/u moeten zijn. Inrichting van de berm en signalering zouden zo moeten zijn, dat het per ongeluk toch wat te hard rijden wordt tegengewerkt.